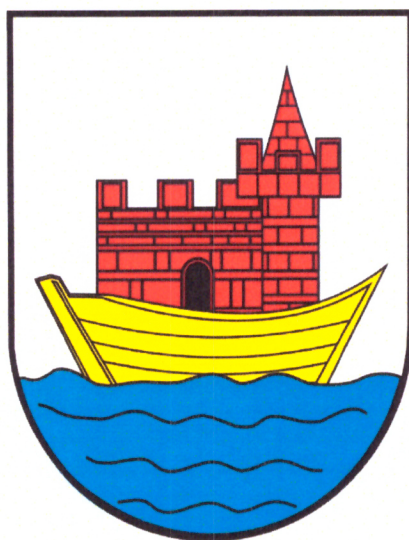

**PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
W GMINIE SĘPOPOL**

NA 2018 ROK

I. Wstęp

1. Istota alkoholizmu jako problemu społecznego

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu a w konsekwencji z uzależnienia alkoholowego są jednymi z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Mają one ogromny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi pijących jak też relacje z rodziną i środowiskiem. Niemal codziennie media podają informacje o liczbie ofiar wypadków spowodowanych przez pijanych kierowców. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest picie alkoholu i spożywanie środków psychoaktywnych przez ludzi młodych. Alkohol, podobnie jak inne środki psychoaktywne uzależnia bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy status społeczny osoby pijącej. Uzależnienie prowadzi do degradacji życia psychicznego, duchowego i moralnego, prowadzi do stopniowej utraty wolności człowieka, utraty pracy i braku odpowiedzialności za osobę swoją i najbliższych członków rodziny. Osoba uzależniona nie potrafi racjonalnie myśleć, nie chce dostrzec problemu. Dopiero wyniszczenie organizmu i utrata zdrowia fizycznego w wielu przypadkach staje się jedynym motywem skłaniającym do zaprzestania spożywania alkoholu i podjęcia leczenia. Rodzina zazwyczaj stara się ukrywać problem, radzić sobie z nim po swojemu, podporządkowywać całe swoje życie osobie uzależnionej, co w konsekwencji prowadzi do jej współuzależnienia. W rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym bardzo często dochodzi do przemocy domowej, kiedy to najbardziej cierpią dzieci, żyjące w stanie chronicznego napięcia i stresu oraz braku poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego. Z roku na rok z powodu alkoholizmu i przemocy domowej rozpada się coraz więcej małżeństw. Wszystko to staje się przyczyną zaburzeń emocjonalnych i psychicznych u dzieci, prowadzących bardzo często do niepowodzeń szkolnych, a następnie powielania postaw rodzicielskich w młodzieńczym i dorosłym życiu. Dzieje się tak głównie z powodu braku pozytywnych wzorców w domach rodzinnych. Coraz częściej z mediów docierają do nas zatrważające wiadomości o kobietach pijących w okresie ciąży lub pijanych matkach rodzących dzieci, których krew zawiera jakieś dawki alkoholu, o matkach porzucających swoje nowonarodzone dzieci, itp. Szacuje się, iż rocznie w Polsce rodzi się 1,7% dzieci z zaburzeniami spowodowanymi piciem alkoholu przez matki w czasie ciąży. W związku z tym bardzo ważna jest zarówno profilaktyka jak i udzielanie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, ale przede wszystkim dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Celem działań podejmowanych przez gminę musi być zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ale w całej populacji, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy.

2. Podstawy prawne i merytoryczne programu

Aby podejmować działania profilaktyczne i pomocowe, ustawodawca zobowiązał gminy do przeznaczania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu na realizację zadań, określanych corocznie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami gmin. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania. Program ma służyć minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, dlatego kierowany jest również do wszystkich rodziców, nauczycieli oraz do sprzedawców napojów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 opracowano na podstawie następujących aktów prawnych oraz innych dokumentów rekomendujących określone zadania do realizacji:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 487);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz.1390);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 783 ze zm.);
4. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Sępól na lata 2016 – 2023;
5. Krajowego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 z dnia 29 kwietnia 2014 r.;
6. Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku;
7. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

II. Diagnoza sytuacji w Gminie Sępól

Diagnoza ma określić problemy oraz wynikające z nich cele i zadania do zrealizowania w ramach Programu. Program musi dobrze trafić w potrzeby społeczeństwa naszej gminy. Nieodzwonne jest posiadanie znajomości problemów i zagrożeń z jednej strony, zaś aspiracji, wartości i potrzeb z drugiej strony. To pozwala optymalnie wykorzystać posiadane środki i możliwości w skonstruowaniu skutecznego programu.

Według danych Urzędu Miejskiego w Sępólnie na terenie Gminy Sępól mieszkało **6600** osób (stan na dzień 31 grudnia 2016 roku), w tym **5395** mieszkańców powyżej 18 roku życia.

Łącznie do wszystkich szkół i przedszkoli w gminie uczęszcza **611** uczniów, z czego do Gimnazjum – 98 uczniów, do 4 szkół podstawowych (klasy 0-7) – 428 uczniów, do przedszkola – 50 dzieci oraz innych form wychowania przedszkolnego – 35 dzieci (dane na dzień 30.09.2017 r.)

Uchwałą nr III/21/02 Rady Miasta i Gminy Sępól z dnia 30 grudnia 2001 r. został ustalony limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Sępól, na **42 punkty** do spożycia alkoholu poza miejscem sprzedaży (detal) i **8 punktów** do spożycia alkoholu w miejscu sprzedaży (gastronomia). Według stanu na dzień 30 listopada 2017 r. liczba wykorzystanych punktów sprzedaży wynosiła odpowiednio **21** punktów w detalu i **0** punktów w gastronomii.

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów klas IV- VII szkół podstawowych w gminie Sępól *(młodzież wobec problemu uzależnień).*

Badania ankietowe przeprowadzono na przełomie października i listopada 2017r. Łącznie ankietę wypełniło 215 uczniów klas IV- VII z terenu gminy Sępól.

Celem badań było określenie zasięgu zjawiska sięgania młodzieży po substancje odurzające oraz napoje energetyzujące. Określenie motywów jakimi kierują się młodzi ludzie eksperymentując z używkami oraz ustalenie czynników chroniących młodzież przed sytuacjami ryzykownymi.

Z danych uzyskanych wynika, iż część młodzieży eksperymentuje ze środkami odurzającymi. Jest to średnio wiek 10 lat, kiedy młodzież zaczyna sięgać po papierosy. Niemalże co piąty badany tj. 18% ma za sobą próby palenia tytoniu. Gorzej sytuacja przedstawia się wśród gimnazjalistów. 10 uczniów podaje, iż nadal pali papierosy z różną częstotliwością. Niewątpliwie istotny wpływ na tę sytuację mogą mieć wzorce osobowe (palący rodzice) oraz co się z tym wiąże łatwy dostęp do papierosów. Zaledwie 6% badanych podaje, iż nikt w ich rodzinach nie pali tytoniu.

Inicjacja alkoholowa przypada średnio na wiek 10 lat. 19% uczniów próbowało alkoholu. Próby te najczęściej dotyczą małych ilości (łyk, kieliszek), jednak zdarzały się takie odpowiedzi jak: szklanka, puszka, 3 puszki. 10% z grupy uczniów eksperymentujących z alkoholem upiło się raz, co stanowi 2% wszystkich badanych. 17% przyznaje, iż upiło się kilka razy. Wskazywałoby to na fakt, iż co 20 badany ma za sobą stan upojenia alkoholowego. Najczęściej sięgają po piwo (25 przypadków), na drugim miejscu jest wódka (8) i wino (5), inne (szampan, bimbler 4). Najczęściej ma to miejsce u kolegi / koleżanki, w domu lub w innych miejscach tj: podwórko, u babci. 7% (co czternasty) badany podaje, że samodzielnie przynajmniej raz zakupił alkohol w sklepie.

Jeżeli chodzi o kontakt młodzieży z narkotykami, to sytuacja przedstawia się następująco. Dwunastu uczniów przyznaje się do próby sięgania po narkotyki. Nie podają jakiego rodzaju były to substancje. Na pytanie: „Czy w Twojej miejscowości można kupić narkotyki?”, większość uczniów odpowiedziało, że nie (88%) lub, że ich to nie interesuje (48%) Jednak 23 osoby tj 11% przyznaje, że w ich miejscowości jest możliwy zakup tego rodzaju używek. Najczęstszym motywem sięgania po środki odurzające jest nadal chęć zaimponowania innym oraz presja rówieśników. Młodzież także wskazywała na inne powody tj. problemy rodzinne, nie radzenie sobie z trudnymi sytuacjami.

W związku z tym, iż powszechnie obserwuje się problem sięgania dzieci i młodzież po napoje energetyzujące, celowo ankietę poszerzono o pytania dotyczące tej problematyki. Zdaniem specjalistów „energy drinki” mają niekorzystny wpływ na młody, rozwijający się organizm. Z przeprowadzonych badań wynika, iż 43% badanych spożywało napoje energetyzujące. Zaledwie u 40 % było to jednorazowe doświadczenie, natomiast 68% sięga częściej po tego rodzaju napoje. 13% pijących energy drinki spożywa je częściej niż raz w tygodniu. 60% uczniów uważa, że energy drinki są szkodliwe, 25 % twierdzi, że nie posiada wiedzy na temat wpływu tego rodzaju napojów na organizm.

W projektowaniu działań profilaktycznych istotne jest poszukiwanie skutecznych sposobów oddziaływania na postawy młodych ludzi. W jednym z pytań zawartych w ankiecie przytoczono sformułowaną przez PARP-ę listę czynników chroniących młodzież przed sięganiem po substancje odurzające. Zadaniem uczniów było uszeregowanie ich w kolejności od najskuteczniejszego do najmniej skutecznego w ich odczuciu. Lista uszeregowana przez uczniów przedstawia się następująco:

Lista czynników chroniących ustalona przez PARP-ę.	Lista czynników chroniących ustalona przez badanych uczniów
1. silną więź emocjonalną z rodzicami, 2. ogólnie pozytywne relacje z dorosłymi (posiadanie autorytetów), 3. zainteresowanie nauką szkolną i aspiracje edukacyjne, 4. regularne praktyki religijne, 5. poszanowanie prawa, norm i wartości, 6. przynależność do pozytywnej grupy społecznej, 7. angażowanie się w działania prospołeczne- wolontariat, koła zainteresowań itp.	1. silną więź emocjonalną z rodzicami, 2. ogólnie pozytywne relacje z dorosłymi (posiadanie autorytetów), 3. zainteresowanie nauką szkolną i aspiracje edukacyjne, 4. poszanowanie prawa, norm i wartości, 5. przynależność do pozytywnej grupy społecznej, 6. regularne praktyki religijne, 7. angażowanie się w działania prospołeczne- wolontariat, koła zainteresowań itp.

Jak widać w powyższej tabeli bardzo ważne jest, także w odczuciu młodych ludzi, zbudowanie silnej więzi emocjonalnej między rodzicami a dziećmi. Ta relacja stanowi fundament wszelkich oddziaływań profilaktyczno- wychowawczych. 75% młodzieży chętnie uczestniczy w akcjach profilaktycznych tj. Festyny Rodzinne, Zachowaj Trzeźwy Umysł, spektakle profilaktyczne, warsztaty. 46% badanych uważa działania profilaktyczne za atrakcyjne i godne kontynuowania. 15% uczniów działania profilaktyczne ocenia jako atrakcyjne, ale mało skuteczne. Zaledwie 7% uczniów oceniło te formy profilaktyczne jako nudne i nieskuteczne.

Należy pamiętać, że badanie ankietowe nie jest wystarczająco miarodajnym narzędziem. Na podstawie obserwacji w przeciągu ostatniego roku nie stwierdzono przypadków spożywania alkoholu na terenie szkoły. Problem dotyczy nadal palenia papierosów. Palący uczniowie często wbrew ustalonym zasadom opuszczają teren szkoły i palą papierosy w innych miejscach na terenie miasta. Na terenie szkół nie odnotowano przypadków kontaktu młodzieży z narkotykami.

Wyniki i analizę ankiet opracowała Pani Krystyna Stankiewicz (członek GKRPA).

1. Dane statystyczne opracowane na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bartoszycach, MGOPS, GKRPA, Posterunku Policji w Sępólnie, punktu Konsultacyjno - Informacyjnego oraz Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Bartoszycach (stan na dzień 30 listopada 2017 r.).

I. Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Bartoszycach (dotyczące mieszkańców Gminy Sępólno, opublikowane na stronie internetowej PUP)					
Rok	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Kobiety	Bezrobotni		
			Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
I półrocze 2015	737	395	107	203	517
I półrocze 2016	656	332	85	195	456
I półrocze 2017	604	310	66	182	430

II. Dane Posterunku Policji w Sępopolu		2015 rok		2016 rok		2017 rok	
		Dorośli/ nieletni		Dorośli/ nieletni		Dorośli/ nieletni	
1.	liczba interwencji domowych	133	0	101	1	91	0
2.	liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	3	0	2	0	0	0
3.	prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu	21	0	23	0	11	0
4.	zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu	9	0	10	0	0	0
5.	popelnione przestępstwa w związku z alkoholem	11	0	12	0	13	0
6.	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	34	0	13	0	27	0
7.	ilość wszczętych postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	1	0	0	0	0	0
8.	ilość umorzonych postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	1	0	0	1	0	0
9.	liczba czynów popełnionych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	1	0	0	0	0	0
10.	liczba podejrzanych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0	0	0	0
11.	ilość postępowań skierowanych do sądu z art. 207 KK	3	0	3	0	1	0

III. Dane M-GOPS w Sępopolu		2015 rok		2016 rok		2017 rok	
		Rodzin/ osób		Rodzin/ osób		Rodzin/osób	
1.	liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym udzielono pomocy	126	264	127	289	128	341
2.	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	34	111	39	137	28	116
3.	liczba interwencji pracowników socjalnych w związku z sygnałami o występowaniu przemocy w rodzinie	38	135	48	168	24	79
4.	liczba osób korzystających z porad psychologa	167 osób	317 porad	132 osoby	340 porad	115 osób	254 porady

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępopolu wspierał finansowo osoby, które ponosiły koszty dojazdu na terapię odwykową do Poradni Leczenia Uzależnień „Szansa” w Bartoszczach.

IV. Dane z GKRPA w Sępopolu		Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
1.	Liczba wpływających wniosków	40	38	43
2.	Liczba wysłanych zaproszeń	66	53	50
3.	Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywacyjne	27	30	36
4.	Liczba wystąpień o opinię psychiatryczno-psychologiczną	24	20	27
5.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	22	17	20
6.	Postanowienia Sądu o leczeniu stacjonarnym – w szpitalu	13	12	13
7.	Postanowienia Sądu o leczeniu niestacjonarnym – w poradni	7	6 (w tym 3 osoby z nadzorem kuratora)	7 (w tym 2 osoby z nadzorem kuratora)

W Urzędzie Miejskim w Sępopolu dwa razy w miesiącu mieszkańcy Miasta i Gminy Sępól, mogą skorzystać z porad prawnych.

Dane od psychologa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Sępopolu:

V. Dane z Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Sępopolu (liczba osób oraz udzielonych im porad):		2015 rok		2016 rok		2017 rok	
		Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
1.	Osobom z problemem alkoholowym	26	54	14	33	28	50
2.	Dorostym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA)	26	37	12	20	15	40
3.	Osobom doznającym przemocy w rodzinie	25	46	35	68	10	50
4.	Osób stosującym przemoc w rodzinie	6	18	15	25	16	28

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny (prowadzony przez Panią psycholog w budynku MGOPS w Sępopolu):

W ramach prowadzenia punktu konsultacyjno - informacyjnego realizowane są następujące zadania:

- Rozmowy motywujące i interwencyjne wobec osób uzależnionych bądź sięgających po psychostymulatory w sposób ryzykowny, szkodliwy;
- Poradnictwo dla rodzin i bliskich osób uzależnionych, konsultacje i interwencje uzależnionych, współuzależnionych, sprawców ofiar przemocy w rodzinie;
- Wsparcie psychologiczne, informacyjne, wartościujące i instrumentalne dla osób uzależnionych, współuzależnionych, sprawców i ofiar przemocy w rodzinie;
- Rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy w rodzinie;
- Stała współpraca merytoryczna i informacyjna z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Pomoc informacyjna, terapeutyczna – adekwatna do potrzeb klienta.

Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Bartoszycach dotyczące Gminy Sępól:

VI. Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej - nadzorem kuratorskim w Gminie Sępól zostało objętych:		2015 rok	2016 rok	2017 rok
1.	Rodzin	23	23	16
2.	Osób nieletnich	8	11	13
3.	Osób dorosłych w związku z uzależnieniem alkoholowym	4	2	5

III. Stan zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej w Gminie Sępól

1. Placówki i instytucje współpracujące z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Gminne placówki oświatowe,
- Oratorium przy Parafii w Sępólnie,
- Stowarzyszenie Bezrobotnych w Sępólnie,
- LKS „Łyna” Sępól,
- MGOPS w Sępólnie,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- MGOK w Sępólnie,
- Parafie,
- Posterunek Policji w Sępólnie,
- Straż Graniczna,
- Sołectwa.

IV. Cele, zadania i realizacja działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku

1. **Cele operacyjne** zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 obejmują:
Profilaktykę i Rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
2. **Cel główny:**

Ograniczenie skali zjawiska problemów alkoholowych w Gminie Sępól

3. **Cele szczegółowe:**
 - a) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;
 - b) Ograniczenie skali zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież, poprzez systematyczną i planową realizację programów profilaktycznych dla uczniów i ich rodziców;

- c) Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów wynikających z nadużywania alkoholu i stosowania przemocy;
- d) Propagowanie zdrowego stylu życia i działań prospołecznych jako alternatywy dla zachowań ryzykownych i szkodliwych;
- e) Ograniczenie rozmiarów naruszeń prawa na lokalnym rynku alkoholowym.

4. Zadania programu i sposób ich realizacji:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- a) Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dotkniętych przemocą w rodzinie;
- b) Finansowanie badań wykonywanych przez specjalistów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- c) Opłacanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego;
- d) Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych motywujące osoby z problemem alkoholowym do leczenia odwykowego;
- e) Finansowanie uczestnictwa w szkoleniach, kursach, konferencjach itp. w celu podnoszenia kompetencji osób zajmujących się realizacją zadań z zakresu profilaktyki uzależnień a także przemocy w rodzinie;
- f) Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- a) Poradnictwo prawne i psychologiczne dla osób z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie;
- b) Współpraca z MGOPS, pedagogiem szkolnym, lekarzami pierwszego kontaktu, Zespołem Interdyscyplinarnym i Posterunkiem Policji w zakresie udzielania pomocy osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy w rodzinie (procedura „Niebieska Karta”);
- c) Motywowanie osób współuzależnionych do podejmowania leczenia terapeutycznego w poradniach odwykowych;
- d) Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie udziału w różnych formach doskonalenia przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie;
- e) Dofinansowanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym spektakli profilaktycznych przygotowanych przez uczniów.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- a) Wdrażanie w placówkach oświatowych, ośrodkach kultury i stowarzyszeniach nowoczesnych i cyklicznych działań profilaktycznych uczących umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia;
- b) Dofinansowanie autorskich programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- c) Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzicom dzieci spożywających alkohol lub substancje psychoaktywne;
- d) Finansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla wychowawców i rodziców, mających na celu wzrost ich umiejętności wychowawczych, m.in. w zakresie budowania wokół dziecka systemu kontroli i wsparcia (np.: Szkoła dla Rodziców i Wychowawców);
- e) Propagowanie i dofinansowanie lokalnych kampanii profilaktyczno-edukacyjnych, w tym współ organizacja festynów rodzinnych;
- f) Propagowanie udziału w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień oraz przemocy domowej i rówieśniczej, takich jak: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na Rodzinę” itp.;
- g) Dofinansowanie profilaktycznych bądź socjoterapeutycznych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez kluby sportowe, świetlice wiejskie, placówki oświatowe i kulturalne;
- h) Wspieranie i dofinansowanie sołeckich programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu w szczególności działalności świetlic sołeckich i działań długotrwałych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- i) Dofinansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- j) Dofinansowanie organizacji wypoczynku feryjnego w miejscu zamieszkania oraz wyjazdów wakacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym przez parafie, stowarzyszenia, MGOK, kluby sportowe i inne podmioty, w tym obozów lub kolonii profilaktycznych;
- k) Wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu wśród młodzieży szkolnej;
- l) Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie konkursów, imprez sportowo-rekreacyjnych oraz aktywnego wypoczynku;
- m) Dokonywanie zakupów artykułów spożywczych, materiałów edukacyjnych, informacyjnych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zadań ujętych w programie, w szczególności do realizacji zajęć profilaktycznych oraz imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy;
- n) Współorganizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, uczących asertywnego sposobu odmawiania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz nietrzeźwym;
- o) Realizowanie działań z zakresu profilaktyki określonej w Krajowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

4) *Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:*

- a) Współpraca ze szkołami funkcjonującymi na terenie Gminy Sępólno oraz z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Sępólnie w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym dofinansowanie działań;

- b) Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępopolu w celu udzielania wsparcia rodzinom z problemem alkoholowym;
- c) Współpraca z Posterunkiem Policji w Sępopolu w celu zmniejszenia zjawisk przemocy domowej, przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych do wykorzystania w działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży;
- d) Współpraca ze stowarzyszeniami i wszystkimi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy Sępól, w zakresie realizacji przez nie programów profilaktycznych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- e) Współpraca z kościołami różnych wyznań w zakresie wszelkich ich działań na rzecz trzeźwości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży;
- f) Finansowanie różnych form dokształcania, podejmowanych przez osoby realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, pracujących na rzecz mieszkańców gminy Sępól w celu podniesienia ich kompetencji.

5) *Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:*

- a) Wydawanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej;
- b) Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art.18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- c) Interweniowanie w przypadkach naruszenia przepisów dotyczących zasad promocji i reklamy określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- d) Podejmowanie interwencji w przypadkach spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

V. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. GKRPA, zwana dalej Komisją, jest ciałem opiniującym, inicjującym i nadzorującym wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizuje więc gminną politykę społeczną w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, określoną w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w następujących czynnościach związanych z realizacją Gminnego Programu:
 - a) za udział w posiedzeniach:
 - przewodniczący i sekretarz komisji – 13% minimalnego wynagrodzenia,
 - członkowie komisji – 10% minimalnego wynagrodzenia,
 - b) za przeprowadzenie rozmów interwencyjnych i motywujących z osobami uzależnionymi bądź członkami ich rodzin – 3% minimalnego wynagrodzenia,
 - c) za kontrolę jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 3% minimalnego wynagrodzenia.

Podstawą wypłaty wynagrodzeń za pracę członków Komisji są listy obecności lub protokoły z posiedzeń lub innych prowadzonych czynności, na których został złożony własnoręczny podpis członka komisji;

Przez „minimalne wynagrodzenie” należy rozumieć wynagrodzenie określone w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.).

- 2) Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów wyjazdów służbowych z tytułu uczestnictwa w szkoleniach, wg załączonych do delegacji biletów za przejazd i rachunków za noclegi.
- 3) Członkowie Komisji będący pracownikami etatowymi gminnych jednostek samorządowych za wykonywane czynności w godzinach swojej pracy, nie otrzymują wynagrodzenia.

VI. Źródła i zasady finansowania Programu

1. Na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sępólno na rok 2018, przeznacza się środki własne uzyskane z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Sępólno.
2. Realizacja zadań określonych w Programie, odbywa się zgodnie z planem określonym w budżecie gminy na 2018 rok.
3. W budżecie Gminy Sępólno na 2018 rok, na realizację zadań wskazanych w Programie, zaplanowano kwotę: **70 000,- zł.**
4. Kwota określona w ust. 3 może ulec zmianie o środki pozostałe i niewydatkowane z roku poprzedniego oraz faktyczne środki finansowe pozyskane w 2018 roku z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Na podstawie art.18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody te nie mogą być przeznaczone na inne cele.
6. Realizatorem programu jest Urząd Miejski w Sępólnie przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie.

VII. Monitoring i ewaluacja Programu

Ocena przebiegu realizacji i efektywności Programu odbędzie się na podstawie analizy sprawozdań merytorycznych i finansowych, dokonanej do 31 marca następnego roku. Wskaźnikami stanowiącymi podstawę dokonania oceny Programu będą w szczególności:

- liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno - informacyjne,
- liczba osób wobec których zostało przeprowadzone badanie i zostały wydane opinie psychiatryczno-psychologiczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- liczba wniosków do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- liczba osób zobowiązanych przez Sąd do leczenia odwykowego,
- liczba dzieci i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba uczestników szkoleń.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
W SĘPÓLNIE
Beata Jarzyńska